

סדר פסח משפחתי

ליל הסדר הוא אחד מעמודי התווך של המסורת היהודית. זהו זמן התכנסות משפחתי. מתאספים, מתחבקים ומספרים יחד את הסיפור המכונן של העם - סיפור יציאת מצרים.

הגדת ליל הסדר בגרסתה המוקדמת ביותר המופיעה במשנה מדגישה את עיקרו של ערב זה - סיפור יציאת מצרים ומשמעותו. ההגדה מלווה ברעיונות מעוררי סקרנות ועניין בקרב הילדים. מאז, במשך מאות שנים, עד ימינו, התפתחה ההגדה לנוסח המוכר לנו היום הכולל מדרשים, שירים וסמלים.

המוטיב המרכזי של ההגדה הוא - הילדים שואלים שאלות והמבוגרים עונים. כך התעצבה האגדה כמפגש חינוכי בין דורות. בגרסה זו להגדה של **אסיף - חג ישראלי** ברצוננו להחיות את הטקסט העתיק, לעודד את הילדים להקשות בשאלות ואת המבוגרים להעמיק בתשובות.

אנו מזמינים אתכם להתכונן לערב החג: הכינו עם הילדים קישוטים ומאכלים לחג - הפכו גם את השולחן וההתארגנות לדבר שיש מאחוריו מחשבה סמלית וטקסטית. קראו את הטקסט מראש ושאלו את עצמכם - איזה חלקים חשובים לי במיוחד? האם יש חלקים שלא מתאימים לנו כמשפחה? אולי נרצה להוסיף קטע או שיר?

לפעילויות לפתיחת הסדר המשפחתי ולתכנים נוספים, היכנסו
לאתר שלנו: www.asif.org.il

חג חירות שמח ומיוחד לכם!

הגדה של פסח

נוסח ישראלי משפחתי

יחץ

**נחצה את המצה האמצעית. נעטוף את חציה כאפיקומן.
(הורים: החביאו בזמנכם הפנוי)**

פִּעֲנִי הַנוֹהֵג לַחֲצוֹת אֶת פֶּת הַלֶּחֶם וְלִטְמֹן אֶת מַחְצִיתָהּ לַעֲת הַצֶּרֶה, כִּי אֲנוּ
מַעֲלִים בְּזִכְרוֹנֵנוּ אֶת עֲנִים שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ וְאִמּוֹתֵינוּ, וְאֵת אֵלֶּה שֶׁגַּם בִּימֵינוּ גוֹרְלָם
לֹא שָׁפַר עֲלֵיהֶם:

זֶהוּ לֶחֶם הָעֲנִי וְהָעֲנִי, שֶׁאָכְלוּ אֲבוֹתֵינוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. כָּל רָעַב יָבֹוא וְיֹאכֵל, כָּל
נִצְרָה יָבֹוא וְיִפְסַח. הַשָּׁנָה בָּאוּ, לַשָּׁנָה הַבָּאָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. הַשָּׁנָה עֲבָדִים, לַשָּׁנָה
הַבָּאָה בְּנֵי חֹרִין.

הָא לַחֲמָא עֲנִיא

דִּי אָכְלוּ אֲבֵהֶתְנָא

בְּאֶרֶעָא דְּמִצְרַיִם.

כָּל דְּכַפִּין יִיתִי וְיִיכֹל,

כָּל דְּצָרִיךְ יִיתִי וְיִפְסַח.

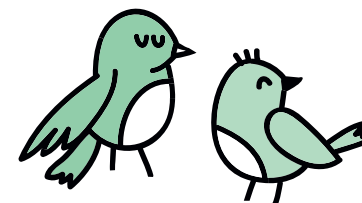
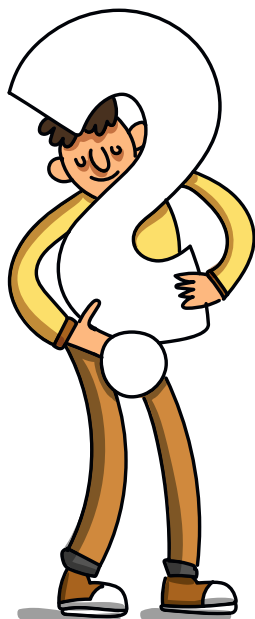
הַשְׁתָּא הֵבֵא, לַשָּׁנָה הַבָּאָה בְּאֶרֶעָא דִּישְׂרָאֵל.

הַשְׁתָּא עֲבָדִי, לַשָּׁנָה הַבָּאָה בְּנֵי חֹרִין.

מגיד

מה נשמנה הלילה הזה מכל הלילות?

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֲנוּ אוֹכְלִין חֶמֶץ וּמִצָּה - הַלֵּילָה הַזֶּה כָּלוּ מִצָּה!
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֲנוּ אוֹכְלִין שְׂאֵר יִרְקוֹת - הַלֵּילָה הַזֶּה מְרוֹר!
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֵין אֲנוּ מְטַבִּילִין אֶפְלוּ פֶּעַם אַחַת - הַלֵּילָה הַזֶּה
שְׁתֵּי פֶּעַמִּים!
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֲנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבִין וּבֵין מְסַבִּין - הַלֵּילָה הַזֶּה
כָּלֵנוּ מְסַבִּין!

שמחה רבה • בלהה יפה

שְׂמִיחָה רַבָּה, שְׂמִיחָה רַבָּה,
אָבִיב הִגִּיעַ, פֶּסַח בָּא!
שְׂמִיחָה רַבָּה, שְׂמִיחָה רַבָּה,
אָבִיב הִגִּיעַ, פֶּסַח בָּא!

תִּפְרוּ, תִּפְרוּ, תִּפְרוּ לִי בְּגֵד עִם כִּיסִּים.
מִלָּאוּ, מִלָּאוּ, מִלָּאוּ כִּיסֵּי בִּאָגוּזִים.

שְׂמִיחָה רַבָּה...

שְׂאוּל אֲשָׁאֵל, שְׂאוּל אֲשָׁאֵל אֶרְבַּע קְשִׁיּוֹת
שְׁתֵּה אֲשֶׁתְּהָ, שְׁתֵּה אֲשֶׁתְּהָ אֶרְבַּע בּוֹסוֹת.

שְׂמִיחָה רַבָּה...

קדש

נמזוג כוס ראשונה, ונברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן.
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עַם וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו.
וְתַתֵּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה אֶת חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, זְמַן חֲרוּתֵנוּ
מִקְרָא קֹדֶשׁ, זִכָּר לִיצִיאַת מִצְרַיִם. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְהַזְמִינֵם.

ורחץ

כרפס

נטעם מפרי האדמה, ונאמר:

כִּרְפָּס זֶה, עַל שׁוּם מָה? עַל שׁוּם רֵאשִׁית פְּרִיחַת הָאָבִיב. מִי יִתֵּן וְיִהְיֶה זֶה רִמּוֹז
לְיָמִים שֶׁל חֲרוּת וּמִפְגָּשׁ, לְכָלוּב וְאַהֲבָה.

” כנגד ארבעה בנים ובנות דיברה התורה:

אחת חכמה, אחד רשע, אחת תמה ואחד שאינו יודע לשאול.
כשבת שואלת בחכמה: 'מהן המצוות והחוקים שאנו מצווים בחג הפסח?'
 מלמדים אותה את כל הלכות הפסח, מהראשונה ועד האחרונה.
כשבן שואל ברשעות: 'מה הטעם בעריכת סדר פסח בכלל?' עונים לו שבגישה
 כזו ספק אם היה יוצא ממצרים.
כשבת שואלת בתמימות: מה קרה שם? מספרים לה בהתרגשות על הניסים
 והנפלאות שאירעו כשיצאו בני ישראל ממצרים.
ומה עושים עם הילד שאינו שואל אף שאלה? 'את פתח לו'. מספרים לו את
 הסיפור כך שיעורר את דמיונו.

אז מה באמת נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?

בלילה הזה, לפני שנאכל, נספר את סיפור יציאת בני ובנות ישראל ממצרים.

וַיֵּרֶד מִצְרַיִם

יעקב אבינו חי עם משפחתו הגדולה בארץ כנען. באותם הימים הייתה בארץ בצורת
 קשה. בשל הרעב הכבד, ירדה משפחתו של יעקב לארץ מצרים העשירה במזון.
 במצרים, גדלה משפחת יעקב והתחזקה מאוד. יום אחד עלה במצרים מלך בשם פרעה,
 שחשש שבני ישראל (בני יעקב) ימרדו בשלטונו. על כן שעבד אותם כעבדיו.

” עֲבָדִים הָיוּ לַפְרֹעַה בְּמִצְרַיִם, וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֵרוֹעַ נְטוּיָה.
 וְאֵלּוּ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, הָרִי אֲנוּ וּבְנֵינוּ וּבְנֵי
 בְּנֵינוּ מִשְׁעָבָדִים הָיוּ לַפְרֹעַה בְּמִצְרַיִם. וְאֵפֶלּוּ בָּלֵנוּ חֲכָמִים, בָּלֵנוּ גִבּוֹרִים, בָּלֵנוּ
 זָקֵנִים, בָּלֵנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה, מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם. וְכָל הַמִּרְבֵּה
 לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הָרִי זֶה מִשְׁבַּח.

עֲבָדִים הָיוּ, עָמָה בְּנֵי חוּרִין

נטעם מן המרור, ונאמר:

מרור זה, על שום מה? על שום שִׁמְרָרוּ הַמִּצְרִים אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ וְאִמּוֹתֵינוּ
 בְּמִצְרַיִם בַּעֲבוּדַת פֶּרֶךְ, בְּחֹמֶר וּבְלִבָּנִים.

וְהִיא שְׁעֵמֶדָה

בני ישראל נאנקו תחת עול השעבוד, אך זיכרון הברית שאלוהים כרת עם אבותיהם
 אברהם, יצחק ויעקב נטע בהם אמונה, כי יום יבוא ויהפכו לעם חופשי בארצם. אמונה
 זו עמדה לזכותם ושמרה על רוחם איתנה.

וְהִיא שְׁעֵמֶדָה לְאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ.
 שְׁלֹא אֶחָד בְּלִבָּד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ,
 אֵלָּא שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ,
 וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם.

נטעם מן הביצה, ונאמר:

ביצה זו, על שום מה? על שום עֲמִידָתָם הָאֵיתָנָה שֶׁל בְּנֵי עַמּוּנוּ. בְּבִיצָה
 הַמְתַּקְּשָׁה כָּכָל שֶׁהִיא מִתְבַּשֶּׁלֶת, כֹּךָ כָּכָל שֶׁנִּמְשָׁךְ הַשְּׁעָבֹד, הַתְּחַזְּקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 בְּרוּחָם וְשִׁמְרוּ עַל אֲחֻדוּתָם.

בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֵרוֹעַ נְטוּיָה

האל שמע את שוועת עמו ושלח להם את משה כמנהיג ומושיע. כשנולד
 משה, רצתה אמו יוכבד להצילו. היא הניחה אותו בתיבה על גדת היאור,
 מקווה שיימצא, ואת מרים אחותו הגדולה הציבה לשמור עליו. בת פרעה,
 אשר ירדה לרחוץ בנהר, משתה את משה התינוק מן המים,
 חמלה עליו, והחליטה לגדלו כבנה הנסיך.

משה בגר, יצא את ארמון פרעה וראה את עמו בסבלותיו.
 בשליחות האל הוא פנה למלך פרעה ודרש:
 'שלח את עמי', אך פרעה סירב לשלח את עבדיו.
 אלוהים צייד את משה באותות ובמופתים,
 והטיל על המצרים מכה אחר מכה
 כדי לשכנע את פרעה לשלח את העם.

”בכל דור ודור חַיִּיב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם.”

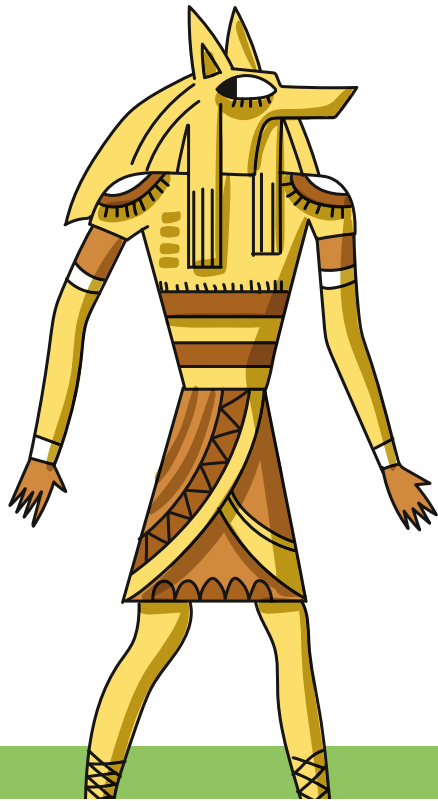
בכל דור ודור אנו נאבקים למען חירותנו וזוכרים כי היא אינה מובנת מאליה. בכל דור ודור נפתח את עינינו, ונרחיב את ליבנו לחלש, לגר ולעני החיים בקרבנו ולא להאליה שחירות אינה מנת חלקם.

נמזוג כוס שנייה, היא כוס החירות, ונאמר:

נִבְרָךְ עַל זְכוּתָם הַטְּבָעִית שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם לְכַבֹּד וּלְחַפֵּשׁ.
נִבְרָךְ אֶת אֱלֹהֵי הַנֶּאֱבָקִים עֲבוֹר חֲרוּתָם שֶׁלֵּהֶם וְשֶׁל אֲחֵרִים, בְּאֶרֶץ וּבְעוֹלָם.
מִי יִתֵּן וְהַחֲבֵרָה בְּיִשְׂרָאֵל תַּעֲמִיק אֶת מַחֲבֹתָהּ לְעֶרְכֵי הַחֲרוּת, הַשְׁוִיּוֹן וְהַצִּדְקָה.
וְנֹאמַר אָמֵן.

רחצה

”אלו עֶשֶׂר הַמִּכּוֹת שֶׁהִבִּיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְוִיִּם בְּמִצְרַיִם:

(בהוג לטבול את האצבע בכוס היין האישית ולמנות את המכות בזילוף יין על הצלחת)

דָם - צַפְרִידַע - כְּנִים - עֲרוֹב - דָּבָר - שְׁחִין - בָּרָד - אֲרֶבָה - חֲשֹׁךְ - מַכַּת בְּכוֹרוֹת.

היום אתם יצאים בחֲדָשׁ האביב

בליל הפסח פקדה מגפה קשה את ארץ מצרים. רק על בתיהם של בני ישראל, אשר סומנו בדם, פסחה המגפה, והבנים לא נפגעו. רק לאחר מכה זו נכנע פרעה ושילח את בני ישראל לחופשי. בני ישראל מיהרו והכינו מצות, אספו מעט צידה לדרך ומלטו ממצרים.

”כָּל שָׁלֹא אָמַר שְׁלוּשָׁה דְּבָרִים אֵלּוֹ בַּפֶּסַח לֹא יֵצֵא יְדֵי חוּבָתוֹ, וְאֵלּוֹ הֵן

(כָּל הַמִּשְׁפָּחָה אוֹמֶרֶת יַחַד):

פֶּסַח, מִצָּה וּמָרוֹר

פֶּסַח לִזְכֹּר הַמַּגָּפָה שֶׁפִּסְחָה עַל בְּתֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאֻמוֹתֵינוּ בְּמַכַּת בְּכוֹרוֹת.

מִצָּה לִזְכֹּר הַמִּצְוֹת שֶׁאָפּוּ כִּי לֹא הִסְפִּיקוּ לְהִתְפַּיֵּחַ בְּצִקָּם לֶלֶחֶם.

מָרוֹר לִזְכֹּר הַשְּׁעָבוֹד שֶׁמָּרַר אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ וְאֻמָּהוּתֵנוּ בְּמִצְרַיִם.

ותקח מרים הנביאה את התף בידה

בהגיעם אל הים הרים משה את מטהו והים נבקע לשניים. בני ישראל עברו ביבשה בתוך הים, והמים להם כחומה. אז יצאו בני ישראל בריקודים ומחולות בהנהגתה של מרים הנביאה, ושמחה גדולה שרתה עליהם.

בנדודיהם הארוכים במדבר עמדו בני ישראל מול אתגרים רבים, קיבלו את התורה והפכו לעם. בתום הנדודים הגיעו לארץ ישראל, ארץ זבת חלב ודבש.

גם בדורות האחרונים זכינו לעלות ולהתיישב בארץ ועל כך נברך: **הללויה!**

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, בֵּית יַעֲקֹב מַעַם לַעֲזָרָה,

הַיְתָה יְהוָה לְקֹדֶשׁ, יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלֹּתָיו

הֵיטָב רָאָה וַיִּלֵּס, הִירְדֵּן יִסֵּב לְאַחֹר.

הַהָרִים רָקְדוּ כְּאִילִים, גְּבָעוֹת - כְּבָנֵי צֶאֱן.

מִה לָךְ הֵיטָב כִּי תִנוֹס, הִירְדֵּן - תִּסָּב לְאַחֹר,

הַהָרִים - תִּרְקְדוּ כְּאִילִים, גְּבָעוֹת - כְּבָנֵי צֶאֱן.

מוציא מצה

נרים את קערת המצות, ונברך:

פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם המוציא לחם מן הארץ.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת מצה.

מרור - כורך

ניטול כזית מן המצה ונכרוך עמה כזית מן המרור, ונאמר:

זכר למקדש, בימינו יחדש. כהלל הזקן שהיה כורכן ואוכלן בבת אחת, לקיים

מה שנאמר: "ומצות על מררים יאכלהו".

כל אחד מכין ליושב מימינו כריך מכל הטוב שעל שולחן הסדר.

שולחן עורך

בתיאבון!

עם הקינוח

צפון

אחרי שנמצא האפיקומן, נחלק אותו בין הסועדים, ונאמר:

הנני מוכן ומזמן לקיים מצות אפיקומן!

ברך

נמזוג כוס שלישית, היא כוס אליהו הנביא, נפתח מעט את הדלת, ונברך:

אלהיו הנביא, אליהו התשבי, איך יבוא ומה יביא, יביא לנו בשורות טובות ומנחמות, בשורות הגאולה. כבשירת המעלות: בשוגבינו את שיבת ציון היינו כחולמים. אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה. אמן!

הלל

למדני, אלהי, ברך והתפלל
על סוד עליה קמל, על נגה פרי בשל,
על החרות הזאת: לראות, לחוש, לנשם,
לדעת, ליחל, להבשל.

למד את שפתותי ברכה ושיר הלל
בהתחדש זמנך עם בקר ועם ליל,
לבל יהיה יומי היום כתמול שלשום.
לבל יהיה עלי יומי הרגל.

מתוך: שירי סוף הדרך • לאה גולדברג

נמזוג כוס רביעית, היא כוס המשפחה, ונברך:

לצד מגפה מתמשכת ורוחות מלחמה, אנו מתברכים ביחד המשפחתי שלנו ומחבקים את אהובינו. אנו מיחלים יחד עם כל משפחת האדם והעולם לימי שגרה ועשייה שלווים של בריאות ושלווה.
במהרה בימינו, אמן.

ערכו סבב ברכות שבו כל בן משפחה יברך את היושב לשמאלו.

נרצה

חסל סדור פסח כהלכתנו, ככל פונתנו ורצוננו.
באשר זכינו לסדר אותו בן נזכה לעשותו:

לשנה הבאה בירושלים הבנויה.

שירים למי שנשאר לו כוח

אחד מי יודע

אחד מי יודע? אחד אני יודע:
אחד אליהו שבשמים ובארץ
שני לחות הבית,
שלשה אבות,
ארבע אמהות,
חמשה חומשי תורה,
ששה סדרי משנה,
שבעה ימי שבועה,
שמונה ימי מילה,
תשעה ירחי לדה,
עשרה דבריא,
אחד עשר כוכביא,
שנים עשר שבטיא,
שלשה עשר מדיא.

דיינו

אלו הוציאנו ממצרים ולא עשה בהם שפטים, דיינו.
אלו עשה בהם שפטים, ולא עשה באלהיהם, דיינו.
אלו עשה באלהיהם, ולא הרג את בכוריהם, דיינו.
אלו הרג את בכוריהם ולא נתן לנו את ממונם, דיינו.
אלו נתן לנו את ממונם ולא קרע לנו את הים, דיינו.
אלו קרע לנו את הים ולא העבירנו בתוכו בחרבה, דיינו.
אלו העבירנו בתוכו בחרבה ולא שקע צרנו בתוכו, דיינו.
אלו שקע צרנו בתוכו ולא ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה, דיינו.
אלו ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה ולא האכילנו את המן, דיינו.
אלו האכילנו את המן ולא נתן לנו את השבת, דיינו.
אלו נתן לנו את השבת, ולא קרבונו לפני הר סיני, דיינו.
אלו קרבונו לפני הר סיני, ולא נתן לנו את התורה, דיינו.
אלו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל, דיינו.
אלו הכניסנו לארץ ישראל ולא בנה לנו את בית הבחירה, דיינו.

איך יודעים שבא אביב / דתיה בן דור

איך יודעים שבא אביב?
מסתכלים סביב סביב
ואם רואים שאין עוד בץ בשבילים
ואם רואים שנגעלמו המעילים
ואם פרג וגם חרצית
לכבוד החג קשטו ארצי
אז יודעים (אז יודעים)
שבא אביב (שבא אביב)
אז יודעים שבא אביב.
איך יודעים שבא אביב?
מסתכלים סביב סביב
ואם רואים המון ידים חרוצות
נושאות סלים כבדים עם יין ומצות
ואם שרים "שמחה רבה"
אביב הגיע, פסח בא!
אז יודעים (אז יודעים)
שבא אביב (שבא אביב)
אז יודעים שבא אביב.

הללויה / יעקב גלפז

אדם חוזר וקציר יומו
צנוע הוא ודל,
ועל גבו צרות החול
עומסות לו כמגדל.
ולפניו רואה פתאום
את שתי עיניה של ביתו
והוא אז שר, והן איתו
שרות הללויה.
הללויה, זה השיר
עולה מכל פינות העיר
כשהאדם ושתי עיני ביתו
שרים הללויה.
בונה אדם את בניינו
מהבל וקלפים,
יום יום טורח ועמל
יום יום הם נטרפים.
אבל אל מול חורבן קלפיו
עולה השמש מעליו
והוא אוסף אותם אליו
ושר הללויה.

הללויה זה השיר
עולה מכל פינות העיר
כשהאדם אוסף את כל קלפיו
ושר הללויה.
פרושים ימי בפני האל
יודע הוא דרכי
וכל שירי כמו תפילות
שולחו למרחקים.
ובשיגיע סוף התוואי
אנעל בשקט את חיי
ושיר חדש צעיר וחי
יושר הללויה.
הללויה זה השיר
עוד יעלה בכל העיר
והוא חדש והוא צעיר וחי
ושר הללויה.

להצטרפות לתפוצת הוואטסאפ שלנו וקבלת תכנים לחגים במשפחה
חפשו אותנו בגוגל: 'אסיף - חג ישראלי'.

www.asif.org.il

אסיף
חג ישראלי